

REFERAT |KRS| Oppvekststyret (2007-2011) d. 11-12-2007

Møtedato Tirsdag d. 11. december 2007 kl. 18:00

Møtested Rådhuset

Indholdsfortegnelse

Protokoll fra oppvekststyrets møte 13.11.07.....	3
Forslag til møteplan for oppvekststyret våren 2008.....	7
Høring - forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven.....	8
Høring om endringer i barnehageloven.....	15

Dato: 22.11.07
Saksnr.: 200700189-47
Arkivkode E: 033
Saksbehandler: Kari Tønnesland

Saksgang
Oppvekststyret

Møtedato
11.12.2007

Protokoll fra oppvekststyrets møte 13.11.07

Sammendrag:

Forslag til vedtak:

1. Oppvekststyret godkjenner protokollen fra møtet 13. november 2007.

Marie Føreland
skoledirektør

Nina G. Reinhardt
barnehagedirektør

Trykte vedlegg:
Protokollen
Utrykte vedlegg:

1. PROTOKOLL - OPPVEKSTSTYRET

Dato: 13. november 2007
Sted: Bystyresalen
Behandlede saker: 51/07-55/07
Møtets varighet: 18.00 – 20.45
Møteleder: Frigstad, Lillian (KrF)

Utvalgssekr: Kari E. Tønnesland

Til stede:

Lyngø, Leif Andreas (AP)
Salomonsen, Joseph (FrP)
Fredheim, Helene B. (FrP)
Saga, Espen (H)
Aligas, Faisal (H)
Kristiansen, Steinar (KrF)
Bekkenes, Astrid (V)

Forfall:

Dehghan, Maryham (AP)

Til stede fra administrasjonen:

Skoledirektør Marie Føreland, rådgiver Svein T. Kvernes, barnehagedirektør Nina G. Reinhardt og rådgiver Søren S. Lund

Dessuten møtte:

Arne Fjermeros, Utdanningsforbundet, Solfrid K. Trygslund, Utdanningsforbundet, Tor Aanensen, BaFu, Bjørg Valborland, Kirken, John Pedersen KomFug, Mohammed Isa Naderi, elevrepr, KVO og Håvard Thorsen, elevrepr, Vigvoll skole

Utdelt i møtet:

- Innspill til Handlingsprogrammet 2008-2011, fra Kommunalt foreldreutvalg, datert 12.11.07

Orientert om i møtet:

- Skoledirektør Marie Føreland og rådgiver Svein T. Kvernes orienterte om Rådmannens forslag til Handlingsprogram 2008-2011, årsbudsjett 2008.

Eventuelt:

Helene B. Fredheim (FrP), ble enst.valgt som oppvekststyrets representant til å sitte i 17. mai komiteen.

**O-51/07 Protokoll fra oppvekststyrets møte 06.11.2007
(ark. nr. E: 033, 200700189)**

Vedtak:

1. Oppvekststyret godkjenner protokollen fra møtet 06. november 2007 (Enst)

**O-52/07 Oppnevning av oppvekststyrets representanter til AD HOC utvalg
(ark. nr. E: 036, 200710647)**

Vedtak:

1. Oppvekststyret oppretter 3 representanter og 2 vararepresentanter til Ad hoc utvalg til oppnevning av representanter til skolenes styrer.
2. Representanter til Ad hoc utvalg: Espen Saga (H), Steinar Kristiansen (Krf) og Maryham Dehghan (Ap)
Vararepresentanter: Helen B. Fredheim, Frp og Astrid Bekkenes, V.

Forslag og votering:

Representanten Lyngø (Ap) fremmet følgende forslag til representanter til Ad hoc utvalg til oppnevning av representanter til skolenes styrer:

- " Representanter til Ad hoc utvalg: Espen Saga (H), Steinar Kristiansen (Krf) og Maryham Dehghan (Ap)
Vararepresentanter: Helen B. Fredheim, Frp og Astrid Bekkenes, V."

Votering:

Lyngø's forslag til representanter enst. vedtatt.

**A-53/07 Rådmannens forslag til handlingsprogram 2008-2011, årsbudsjett 2008 for barnehageetaten
(ark. nr. E: 151 A10, 200710591)
Administrasjonsutvalgssak
Ansattes representant Arne Fjermeros, Utdanningsforbundet, tiltrådte utvalget med fulle rettigheter.**

Oppvekststyrets forslag til innstilling:

1. Oppvekststyret tar rådmannens forslag til handlingsprogram 2008-2011, årsbudsjett 2008 for barnehageetaten til orientering.
(Enst)
2. Barnehagebehovsplanen 2008-2011 legges til grunn for utbygging og utvikling av barnehagesektoren i Kristiansand kommune.
(Enst)

Forslag og votering:

Representantene Frigstad og Kristiansen, KrF, fremmet følgende alternative forslag til innstillingens pkt 1:

- " Oppvekststyret tar rådmannens forslag til handlingsprogram 2008-2011, årsbudsjett 2008 for barnehageetaten til orientering".

Punktvis votering:

Krf's alternative forslag til innstillingens pkt 1 enst. vedtatt.
Innstillingens pkt 2 enst. vedtatt.

**O-54/07 Finansiering av private barnehager 2008
(ark. nr. E: 152 A10, 200710592)**

Oppvekststyrets forslag til innstilling:

1. Oppvekststyret ønsker full økonomisk likeverdig behandling av alle barnehager, men dette tilrås ikke før statlige skjønnsmidler eller kommunal bevilgning dekker dette fullt ut.

(Enst)

2. Barnehageetaten gjennomfører årlige kontroller med den enkelte private barnehage med lånegaranti, slik at eventuelle overskudd benyttes til nedbetaling av lån. Det rapporteres til oppvekststyret som sektorutvalg.

(Enst)

Forslag og votering:

Representanten Saga H, fremmet følgende alternative forslag til innstillingens pkt 1:

"Oppvekststyret ønsker full økonomisk likeverdig behandling av alle barnehager, men dette tilrås ikke før statlige skjønnsmidler eller kommunal bevilgning dekker dette fullt ut".

Punktvis votering:

Saga's alternative forslag til innstillingens pkt 1 enst. vedtatt.

Innstillingens pkt 2 enst. vedtatt.

Protokolltilførsel:

Lyngø Ap ber administrasjonen i barnehageetaten om at det gis en informasjon i oppvekststyret om kostnadsdekningsmodellen for barnehager.

**A-55/07 Rådmannens forslag til handlingsprogram 2008-2011, årsbudsjett 2008-
skoleetaten
(ark. nr. E: 145 A20, 200710672)
Administrasjonsutvalgssak
Ansattes representant Arne Fjermeros, Utdanningsforbundet,
tiltrådte utvalget med fulle rettigheter.**

Oppvekststyrets forslag til innstilling:

1. Oppvekststyret tar rådmannens forslag til handlingsprogram 2008 – 2011, årsbudsjett 2008 for skoleetaten til orientering.

(Enst)

Forslag og votering:

Representantene Frigstad og Kristiansen, Krf, fremmet følgende alternative forslag til innstillingen:

"Oppvekststyret tar rådmannens forslag til handlingsprogram 2008 – 2011, årsbudsjett 2008 for skoleetaten til orientering"

Votering:

Krf's alternative forslag til innstilling enst. vedtatt.

Dato: 07.11.07
Saksnr.: 200711062-1
Arkivkode E: 033 &17
Saksbehandler: Kari Tønnesland

Saksgang
Oppvekststyret

Møtedato
11.12.2007

Forslag til møteplan for oppvekststyret våren 2008

Sammendrag:

Oppvekststyrets møteplan gjennomføres etter følgende plan:

29. januar
26. februar
11. mars
22. april
20. mai
17. juni

Følgende faktorer har vært styrende for møteplanen:

- Samkjørt med Helse- og sosial. Likevel vil et møte avholdes på samme dato. Det gjelder 11. mars. Dette på grunn av påskeferien.
- Møtefri vinterferieuke (uke 8)
- Prøve å unngå møter i samme uke som bystyret. Unntak blir likevel 11. mars og 17. juni.

Forslag til vedtak:

1. Oppvekststyret godkjenner møteplanen for vårhalvåret 2008.

Marie Føreland
skoledirektør

Nina G. Reinhardt
barnehagedirektør

Trykte vedlegg:

Møteplan for kommunalutvalg, formannskap og bystyret

Utrykte vedlegg:

Ingen

Dato: 29.11.07
Saksnr.: 200706731-3
Arkivkode E: A2 &88
Saksbehandler: Steinar Harbo

Saksgang

Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato

11.12.2007
12.12.2007

Høring - forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven

Sammendrag:

Kunnskapsdepartementet har sendt ut forslag til endringer i lov av 17.juli 1998 nr.61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringsloven) og forslag til endring av lov 4.juli 2003 nr.84 om private skolar med rett til statstilskudd (privatskoleloven) på høring. Dette blir gjort på bakgrunn av bl.a regjeringens Soria Moria-erklæring og St.melding nr.16. Forslaget er sendt på høring til skolene, PPT og KVO.

Forslagene omfatter endringer på følgende områder:

1. rett til videregående opplæring for voksne født etter 1.januar 1978.
2. lovbestemmelsene om tilpasset opplæring og spesialundervisning.
3. særskilt språkopplæring for minoritetsspråklige elever i videregående opplæring.
4. mandat til Foreldreutvalget i grunnskolen.
5. tegnspråkopplæring i grunnskolen.
6. lovfeste skoleeiers plikt til å ha frukt- og grønnsaksordning i grunnskolen.

Kristiansand kommune sender høringsuttalelse på punktene 2,4,5,6.

Forslag til vedtak:

1. Kristiansand kommune støtter forslagene om endringer i lovbestemmelsene om tilpasset opplæring og spesialundervisning, mandat til Foreldreutvalget i grunnskolen og tegnspråkopplæring i grunnskolen.
2. Kristiansand kommune støtter ikke forslaget om skoleeiers lovfestet plikt til å ha frukt- og grønnsaksordning i grunnskolen.

Tor Sommerseth
rådmann

Marie Føreland
skoledirektør

Trykte vedlegg:

Utrykte vedlegg:

Bakgrunn for saken :

Kunnskapsdepartementet har sendt ut forslag til endringer i lov av 17.juli 1998 nr.61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringsloven) og forslag til endring av lov 4.juli 2003 nr.84 om private skolar med rett til statstilskudd (privatskoleleven) på høring. Dette blir gjort på bakgrunn av bl.a regjeringens Soria Moria-erklæring og St.melding nr.16.

Forslagene omfatter endringer på følgende områder:

7. rett til videregående opplæring for voksne født etter 1.januar 1978.
8. lovbestemmelsene om tilpasset opplæring og spesialundervisning.
9. særskilt språkopplæring for minoritetsspråklige elever i videregående opplæring.
10. mandat til Foreldreutvalget i grunnskolen.
11. tegnspråkopplæring i grunnskolen.
12. lovfeste skoleeiers plikt til å ha frukt- og grønnsaksordning i grunnskolen.

Kristiansand kommune sender høringsuttalelse på punktene 2,4,5,6.

2. Lovbestemmelsene om tilpasset opplæring og spesialundervisning.

Bakgrunn

NOU 2007: 6 *Formål for framtida* om nye formålsparagrafer for barnehagen og grunnopplæringen er ute på egen høring. Den foreslår en ny formålsbestemmelse for grunnopplæringen. Her blir kravet om tilpasset opplæring ikke lenger omtalt slik det gjøres i gjeldende formålsbestemmelse i opplæringsloven, jf. § 1-2 femte ledd. Dersom kravet om tilpasset opplæring skal opprettholdes etter at man eventuelt får en ny formålsbestemmelse, innebærer dette at kravet om tilpasset opplæring må innarbeides et annet sted i loven.

Gjeldende rett

Femte ledd i gjeldende formålsbestemmelse i opplæringsloven § 1-2 lyder:

”Opplæringa skal tilpassast evnene og førsetnadene hjå den enkelte eleven, lærlingen og læretekandidaten.”

Dette såkalte prinsippet om tilpasset opplæring gjelder for alle som får opplæring innenfor grunnopplæringen (grunnskole og videregående opplæring). Det betyr at innenfor rammen av de ordinære ressursene som er stilt til disposisjon – og som kan variere – har alle i rimelig grad krav på at opplæringen legges til rette slik at de kan få tilfredsstillende utbytte av denne i forhold til sine evner og forutsetninger.

Ved spesialundervisning stilles det bl.a. krav om individuell opplæringsplan, noe som ikke gjelder ved den ordinære (tilpassede) opplæringen.

I den grad det ikke er nødvendig å gjøre avvik fra læreplanverket for at en elev skal få tilfredsstillende utbytte av opplæringen i forhold til evner og forutsetninger, er det adgang til å styrke skolens ordinære (tilpassede) opplæring, slik at færrest mulig får behov for spesialundervisning. I visse situasjoner vil man også kunne ha rett til spesialundervisning med det formål at læreplanverket skal kunne følges på vanlig måte. For øvrig kan spesialundervisning i større eller mindre grad organiseres sammen med den ordinære opplæringen. Hvor mye spesialundervisning det er behov for, vil i en viss grad være avhengig av den enkelte skoles evne til å gi tilfredsstillende utbytte av den ordinære (tilpassede) opplæringen.

Vurdering

Etter departementets vurdering er det naturlig at lovens kapittel 5 om spesialundervisning blir gjort om til et kapittel som både omfatter ordinær tilpasset opplæring og spesialundervisning. Dette gjelder uavhengig av oppfølgingen av ovennevnte NOU med forslag til ny formålsbestemmelse. Forslaget innebærer ingen realitetsendring, kun en lovteknisk justering. En slik endring vil klarere vise den nære sammenhengen mellom tilpasset opplæring og spesialundervisning.

Forslag

Departementet foreslår at kapittel 5 i opplæringsloven om spesialundervisning blir gjort om til et kapittel som både omfatter tilpasset opplæring og spesialundervisning. Det betyr at kapitteloverskriften endres slik at den både nevner tilpasset opplæring og spesialundervisning.

I tillegg tilføyes en ny § 5-1 om tilpasset opplæring med samme ordlyd som i dagens § 1-2 femte ledd. Nåværende § 5-1 om spesialundervisning blir ny § 5-2 (en bestemmelse som i dag er tom).

Forslag om endring av opplæringsloven § 5-3 slik at det i visse tilfeller kan gis spesialundervisning etter enkeltvedtak uten at det foreligger sakkyndig vurdering

Bakgrunn

I St. meld. nr. 16 (2006-2007) ... *og ingen sto igjen* heter det at departementet vil vurdere å foreslå endring av opplæringsloven § 5-3 om sakkyndig vurdering, slik at skolen i visse tilfelle kan tilby spesialundervisning etter enkeltvedtak uten at det foreligger sakkyndig vurdering. Hensikten med et slikt tiltak vil være å legge til rette for at den samlede kompetansen i skolen og den pedagogisk-psykologiske tjenesten (PP-tjenesten) kan bli brukt mest mulig optimalt og målrettet i forhold til elever med særskilte behov. Forskning viser at god kvalitet på den ordinære opplæringen reduserer behovet for spesialpedagogiske tiltak. I et slikt perspektiv blir styrking av PP-tjenestens mulighet til å drive med såkalt systemrettet arbeid opp mot skolene viktig. Flertallet i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen i Stortinget stilte seg under behandlingen av stortingsmeldingen positivt til at et slikt tiltak blir vurdert.

Gjeldende rett

Etter gjeldende rett er det et absolutt krav i opplæringsloven § 5-3 om at det i alle tilfelle må foreligge sakkyndig vurdering før det fattes vedtak om spesialundervisning eller spesialpedagogisk hjelp. PP-tjenesten har ansvar for at sakkyndig vurdering blir utarbeidet, jf. opplæringsloven § 5-6. Den sakkyndige vurderingen skal utrede de særlige behovene til eleven. Vurderingen skal vise om eleven har behov for spesialundervisning, og hva slags opplæringstilbud som bør gis. Dette er slik uttrykt i § 5-3 andre ledd:

"Den sakkunnige vurderinga skal blant anna greie ut og ta standpunkt til

-eleven sitt utbytte av det ordinære opplæringstilbudet

-læreanskas hjå eleven og andre særlege forhold som er viktige for opplæringa

-realistiske opplæringsmål for eleven

-om ein kan hjelpe på dei vanskanne eleven har innanfor det ordinære opplæringstilbudet

-kva for opplæring som gir eit forsvarleg opplæringstilbud."

Det følger videre av § 5-3 siste ledd at dersom et enkeltvedtak avviker fra den sakkyndige vurderingen, skal begrunnelsen for vedtaket bl.a. vise hvorfor vedtaksorganet mener at eleven likevel får et opplæringstilbud som er i samsvar med loven. For øvrig følger det av opplæringsloven § 5-6 at PP-tjenesten i tillegg til ansvaret for sakkyndige vurderinger også har ansvar for å drive såkalt systemrettet arbeid. Med systemrettet arbeid menes kompetanseutvikling i forhold til skolens personale og organisasjonsutvikling for å legge opplæringen bedre til rette for elever med særlige behov.

Vurdering

Endringer i reglene om sakkyndig vurdering innebærer ingen endring i forhold til hvem som har rett til spesialundervisning. Det er fortsatt meningen at alle elever som ikke kan få

tilfredsstillende utbytte av opplæringen innen rammen av den ordinære (tilpassede) opplæringen som alle skal få, skal ha rett til spesialundervisning.

Saksbehandlingsreglene må ta sikte på å kombinere to ulike hensyn, nemlig hensynet til en best mulig bruk av kompetansen i skolen og PP-tjenesten i forhold til elever med særskilte behov og hensynet til elevenes rettssikkerhet. Det må da vurderes om dagens absolutte krav til sakkyndig vurdering i tilknytning til vedtak om spesialundervisning kan oppheves og i stedet erstattes med krav om sakkyndig vurdering kun når det er nødvendig for sakens opplysning.

Også i dag må skolen skjønnsmessig vurdere hvilke elever som bør vises til sakkyndig vurdering. Det kan vurderes om ikke skolen, bl.a. på bakgrunn av erfaring og dialog med eleven og foreldrene, kan fatte enkeltvedtak uten innhenting av sakkyndig vurdering. Dersom skolen ikke selv har kompetanse og mulighet til å få saken forsvarlig vurdert, må det uansett innhentes sakkyndig vurdering, jf. også forvaltningsloven § 17 om forvaltningsorganets utrednings- og informasjonsplikt.

Dersom loven her blir smidigere utformet, vil ressurser hos PP-tjenesten kunne bli frigjort. Disse ressursene vil i stedet kunne brukes på systemrettet arbeid i skolen.

Forslaget bør kombineres med et tilleggskrav i loven om at skoleeier/skolen - før enkeltvedtak fattes - i alle tilfelle må innhente sakkyndig vurdering dersom eleven eller foreldrene ber om det. Siktemålet er at elevenes eller foreldrenes rettssikkerhet ikke skal svekkes.

Forslag

Departementet foreslår at opplæringsloven § 5-3 blir justert slik at sakkyndig vurdering – før vedtak om spesialundervisning fattes - skal innhentes *når det er nødvendig for at saken skal bli opplyst*. I tillegg foreslås at det i alle tilfelle må innhentes sakkyndig vurdering *der eleven eller foresatte ber om det*.

4. Utvidelse av mandatet til Foreldreutvalget i grunnskolen (FUG)

Bakgrunn

FUG er i dag et rådgivende organ for departementet i saker om samarbeid mellom hjem og skole. Organet skal ivareta foreldrenes interesser i grunnskolesammenheng. I St. meld. nr. 16 har departementet varslet et forslag om å utvide FUGs mandat til også å omfatte første året i videregående opplæring. Dette er gjort for ytterligere å styrke skole-hjem-samarbeidet.

Gjeldende rett

Mandatet for FUG er hjemlet i opplæringsloven § 11-9. Her fremgår at FUG oppnevnes av Kongen i statsråd, at utvalget skal ha leder, nestleder og fem andre medlemmer og at funksjonstiden for utvalgets medlemmer er fire år. I tillegg til de lovpålagte medlemmene har utvalget to vararepresentanter.

Vurdering

Departementet ser samarbeidet mellom skole og hjem som svært viktig. Overgangen til videregående opplæring kan oppleves som dramatisk for mange elever, og mange valg skal tas. Dette stiller store krav til eleven selv. Risikoen for enten å ta valg man senere angreir på eller å gjøre det faglig dårlig er større for elever som ikke har de ressursene som kreves for å klare seg selv og ta ansvar for egen læring

Forslag

På bakgrunn av vurderingen ovenfor foreslås FUGs mandat utvidet til også å gjelde første året i videregående opplæring.

5. Utvidelse av retten til tegnspråkopplæring i grunnskolen

Bakgrunn

I tråd med intensjonen i Kunnskapsløftet om å se den 13-årige grunnopplæringen i sammenheng er det utarbeidet læreplaner i norsk tegnspråk, norsk for døve og sterkt tunghørte, engelsk for døve og sterkt tunghørte og drama og rytmikk for døve og sterkt tunghørte. Læreplanene er gjennomgående for hele grunnopplæringen og legger godt til

rette for innføringen av en lik rett til opplæring i og på tegnspråk i grunnskolen og videregående opplæring.

Gjeldende rett.

Det følger av forarbeidene til opplæringsloven at tegnspråk er et fullverdig språk på linje med norsk og samisk. I dette ligger at elever med rettigheter etter § 2-6 som velger å benytte seg av denne rettigheten har krav på å få hele grunnopplæringen gjennomført på tegnspråk.

Rettigheten etter § 2-6 omfatter grunnskoleopplæring i og på tegnspråk. Det er kun elever som har tegnspråk som førstespråk som omfattes av den lovfestede rettigheten.

Kommunen skal alltid innhente en sakkyndig vurdering fra PP-tjenesten før det fattes vedtak om tegnspråkopplæring etter § 2-6. Tegnspråkopplæringen skal være gratis, uansett om opplæringstilbudet blir gitt i skole, barnehage eller andre steder.

Vurdering

I grunnskolen kan det på bakgrunn av et konkret og reelt behov hos en elev være grunner til å gi en elev rett til tegnspråkopplæring uten at dette er elevens førstespråk. Det er fra enkelte hold blitt fremholdt at det på grunn av den tekniske og medisinske utviklingen, bl.a. ved at stadig flere døve tar i bruk cochlea implantat – CI, i dag er større variasjoner enn tidligere når det gjelder hørselshemmedes opplæringsbehov. Ved praktiseringen av gjeldende bestemmelse har det også vist seg å være gråsoneelever som ikke uten videre kan sies å ha bare tegnspråk

som førstespråk, men som likevel vil ha et klart behov for tilpasset opplæring i og på tegnspråk.

Den økte fleksibiliteten som etterlyses i grunnskolen finnes allerede i videregående opplæring.

De nye læreplanene i norsk tegnspråk, norsk for døve og sterkt tunghørte, engelsk for døve og sterkt tunghørte og drama og rytmikk for døve og sterkt tunghørte er gjennomgående for hele grunnopplæringen. En lik rett til opplæring i og på tegnspråk i grunnskolen og videregående skole vil derfor harmonisere godt med intensjonen om å se den 13-årige grunnopplæringen som en helhet.

Forslag

Departementet foreslår at opplæringsloven § 2-6 endres slik at elever som etter sakkyndig vurdering har behov for det gis rett til grunnskoleopplæring i og på tegnspråk.

6. Forslag om å innføre plikt til ordning med gratis frukt og grønnsaker i ungdomsskoler og kombinerte skoler.

Bakgrunn

Ved behandlingen av St.prp. nr. 69 (2006-2007), jf. Innst. S. nr. 230 (2006-2007), ble det gjort vedtak om å innføre gratis frukt og grønnsaker for alle elever på skoler med ungdomstrinn, det vil si rene ungdomsskoler (8.–10. trinn) og kombinerte skoler (1.-10. trinn). Ordningen trådte i kraft fra skoleåret 2007-2008.

Gjeldende rett.

Hverken opplæringsloven eller privatskoleloven har i dag bestemmelser om plikt til å holde elevene med frukt og grønnsaker.

Vurdering

Regjeringen har som mål at barn og unge skal ha gode kostholdsvaner som bidrar til et godt læringsutbytte i skolen. Det ble derfor foreslått fra skolestart 2007 å innføre en ordning med gratis frukt og grønnsaker for alle elever på skoler med ungdomstrinn, dvs. rene ungdomsskoler (8.-10. trinn) og kombinerte skoler (1.-10. trinn). Ordningen finansieres gjennom en økning av rammetilskuddet til kommunene og tilskuddene til private og statlige skoler. Forslaget innebærer at kommuner, statlige og private skoler vil ha en lovfestet plikt til å etablere og ha en ordning med gratis frukt og grønnsaker.

En lovfesting av plikten til å ha en gratis frukt- og grønnsaksordning vil innebære at lovverket tilpasses regjeringens og stortingets intensjon ved vedtagelsen av budsjettet.

Forslag.

Departementet foreslår at det lovfestes en generell plikt i opplæringsloven og privatskoleloven for kommuner og privatskoler til å holde elever med gratis frukt og grønnsaker. Nærmere bestemmelser om ansvaret for ordningen og omfanget av plikten vil bli fastsatt i forskrift. På nåværende tidspunkt vil plikten omfatte alle elever på skoler med ungdomstrinn, det vil si både rene ungdomsskoler (8.–10. trinn) og kombinerte skoler (1.–10. trinn).

Økonomiske og administrative konsekvenser.

Forslaget om å lovfeste plikt til å tilby gratis frukt og grønnsaker for alle elever på skoler med ungdomstrinn, det vil si både rene ungdomsskoler (8.–10. trinn) og kombinerte skoler (1.–10. trinn), er kostnadsberegnet til 218 mill. kroner i 2008 og påfølgende år. For skoleåret 2007-2008 er 87 mill. kroner bevilget til ordningen over Kunnskapsdepartementets budsjett. Det vil bli fremmet forslag om å øke rammetilskuddet til kommunene og tilskuddene til private og statlige skoler tilsvarende, jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008). Midlene vil bli fordelt etter antall elever i kommunale, private og statlige skoler.

Skoledirektørens syn på de ulike forslag:

2. Lovbestemmelsene om tilpasset opplæring og spesialundervisning.

I høringen om nye formålsparagrafer for barnehager og grunnopplæringen som nettopp har vært på høring, blir kravet om tilpasset opplæring ikke lenger omtalt i formålsbestemmelsen i Opplæringsloven. Forslaget om innarbeidelse av lovens krav om tilpasset opplæring i kapittel 5 om spesialundervisning, virker relevant. Det vil styrke lovens krav om å tilpasse skolens ordinære undervisning.

Kristiansand kommune støtter forslaget.

Forslag om endring av opplæringsloven § 5-3 slik at det i visse tilfeller kan gis spesialundervisning etter enkeltvedtak uten at det foreligger sakkyndig vurdering.

Hensikten med et slikt tiltak støttes av skoledirektøren. Det å legge til rette for at den samlede kompetansen i skolen og PPT kan bli brukt mest mulig optimalt og målrettet i forhold til elever med særskilte behov, er viktig. I tillegg vil en styrking av PP-tjenestens mulighet for å drive systemrettet arbeid være positivt.

På den andre siden er skoledirektøren noe usikker på bakgrunnen for forslaget. Det kan oppfattes som en svekkelse av elevers rett til sakkyndig vurdering og et ønske om å redusere utgifter. Forslaget har med at det i alle tilfeller må innhentes sakkyndig vurdering der eleven eller foresatte ber om det. Informasjon om denne rettigheten må fremkomme i enkeltvedtak fattet uten at det foreligger sakkyndig vurdering.

Kristiansand kommune støtter forslaget.

4. Utvidelse av mandatet til Foreldreutvalget i grunnskolen (FUG).

Forslaget om å utvide FUGs mandat til også å omfatte første året i videregående opplæring vil, etter skoledirektørens mening, styrke skole-hjem-samarbeidet.

Kristiansand kommune støtter forslaget.

5. Utvidelse av retten til tegnspråkopplæring i grunnskolen

Det kan være grunner til å gi en elev rett til tegnspråkopplæring uten at dette er elevens førstespråk. Det er i dag større variasjoner enn tidligere når det gjelder hørselshemmedes opplæringsbehov, ikke minst ved at stadig flere døve tar i bruk cochlea implantat. Forslaget gir større rom for en mer fleksibel opplæring som imøtekommer elevenes reelle behov. Dette er i tråd med praksis som allerede er i Kristiansand.

Kristiansand kommune støtter forslaget.

6. Forslag om å innføre plikt til ordning med gratis frukt og grønnsaker i ungdomsskoler og kombinerte skoler.

Skoledirektøren er enig i at det er viktig at barn og unge skal ha gode kostholdsvaner som bidrar til et godt læringsutbytte på skolen. Når skoledirektøren allikevel ikke støtter forslaget om en lovfestet plikt for kommunene til å tilby gratis frukt og grønnsaker, er det med bakgrunn i at en slik ordning ikke bør være en egen lov i Opplæringsloven. Det vil i tilfelle åpne opp for mange andre ordninger som vil lovfestes i Opplæringsloven. Kristiansand kommune støtter ikke forslaget.

Dato: 23.11.2007
Saksnr.: 200711747-2
Arkivkode E: A21
Saksbehandler: Søren Sverdrup Lund

Saksgang
Oppvekststyret

Møtedato
11.12.2007

Høring om endringer i barnehageloven

Sammendrag:

Kunnskapsdepartementet har i vedlagte høringsbrev av 31.10.2007 sendt ut forslag til endringer i barnehageloven. Forslaget gjelder:

- Innføring av en lovfestet rett til barnehageplass
- Innlemming av de øremerkede statstilskuddene til barnehager i inntektssystemet til kommunene
- Finansiering av ikke-kommunale barnehager
- Innhenting av nødvendige data i barnehagesektoren

Kunnskapsdepartementet har bedt om merknader til vedlagte høringsnotat innen torsdag 3. januar. Kommunens merknader eller høringsuttalelse behandles i oppvekststyret og formannskapet.

Barnehagedirektøren har gjennomgått høringsnotatet og vurdert aktuelle konsekvenser for kommunen, og har ikke spesielle kommentarer utover det som er beskrevet under hvert endringsforslag.

Forslag til vedtak:

Kristiansand kommune gir sin tilslutning til forslag til endringer i barnehageloven slik dette fremgår av kommunens merknader til Kunnskapsdepartementets høringsnotat datert 31.10.2007.

Tor Sommerseth
rådmann

Nina Gjærum Reinhardt
barnehagedirektør

Trykte vedlegg:

1. Høringsbrev av 31.10.2007 – Høring om endring i barnehageloven
2. Høringsnotat om endring i barnehageloven- høringsfrist 03.01.2008

Utrykte vedlegg: Ingen

Bakgrunn for saken :

Kunnskapsdepartementet har i vedlagte høringsbrev av 31.10.2007 sendt ut forslag til endringer i barnehageloven. Forslaget gjelder:

1. Innføring av en lovfestet rett til barnehageplass
2. Innlemming av de øremerkede statstilskuddene til barnehager i inntektssystemet til kommunene
3. Finansiering av ikke-kommunale barnehager
4. Innhenting av nødvendige data i barnehagesektoren

Kunnskapsdepartementet har bedt om merknader til vedlagte høringsnotat innen torsdag 3. januar. Kommunens merknader eller høringsuttalelse behandles i oppvekststyret og formannskapet.

Nasjonale utviklingstrekk innen barnehagesektoren de siste årene:

Våren 2003 la Regjeringen fram St.meld. nr. 24 (2002–2003) Barnehagetilbud til alle – økonomi, mangfold og valgfrihet og Ot. prp. nr. 76 (2002–2003) om endringer i barnehageloven. Utfallet av Stortingets behandling ble et bredt politisk forlik om endringer i økonomiske og juridiske virkemidler i sektoren i 2003 (barnehageforliket). Hovedmålene i forliket var lavere foreldrebetaling og utbygging av barnehageplasser med sikte på full dekning av etterspørselen.

1. mai 2004 ble det innført en maksimalpris på foreldrebetaling i både kommunale og ikke-kommunale barnehager. I tillegg ble det innført regler om søskenmoderasjon. Prisen for å ha et barn i en kommunal barnehage er redusert reelt med 34 pst. siden 2002. For private barnehager er reduksjonen 43 pst. Maksimalprisen for en barnehageplass er 2 330 kroner i måneden i 2007.

Regjeringens mål er full barnehagedekning, høy kvalitet og lav pris. Hele 36 700 flere barn har fått plass i barnehage siden utgangen av 2002, og dekningsgraden har vokst fra 66 prosent til over 80 prosent i 2006. Til sammen går det nå om lag 235 000 barn i barnehage. Det har resultert i at de aller fleste kommunene er i mål med full barnehagedekning eller forventer å nå det i løpet av 2007. Bevilgningene til barnehagene har nominelt økt med 177 prosent, fra 7,8 mrd. kroner i 2003 til 21,6 mrd. kroner i budsjettforslaget for 2008. Som tallene viser har det vært en svært stor økning i barnehageutbyggingen og bevilgningene til sektoren i årene etter barnehageforliket.

46 prosent av barna gikk i privat barnehage og 54 prosent i offentlig barnehage. Ved utgangen av 2006 var det om lag 6 400 barnehager i Norge. De offentlige eierne er i all hovedsak kommuner. I tillegg driver noen fylkeskommuner og statlige helseforetak barnehager for sine ansattes barn. Det er et stort mangfold når det gjelder eierskap av de private barnehagene. Tall fra 2006 viser at foreldrene eier om lag 24 prosent av de private barnehagene, og enkeltpersoner eier 37 prosent (vesentlig familiebarnehager). Bedriftsbarnehager, herunder barnehager eid av studentsamskipnadene, utgjør 10 prosent av de private. Barnehager eid av menigheter og trossamfunn utgjør 8 prosent, barnehager med særskilt pedagogikk utgjør 3 prosent og barnehager eid av husmorlag/sanitetsforeninger utgjør om lag 2 prosent av de private. I tillegg utgjør "andre" eierformer om lag 15 prosent av eierskapet i de private barnehagene, herunder aksjeselskaper.

Barnehagene finansieres i dag hovedsakelig gjennom tre inntektskilder: statstilskudd, kommunalt tilskudd og foreldrebetaling. Fram til barnehageforliket som ble inngått av alle partier på Stortinget (unntatt Kystpartiet) sommeren 2003, var det kun statstilskuddet som var regulert fra statlig hold. To sentrale elementer i barnehageforliket var innføringen av maksimalpris på foreldrebetaling og en plikt til økonomisk likeverdig behandling av private og offentlige barnehager i forhold til offentlige tilskudd.

1. Forslag om innføring av en lovfestet rett til barnehageplass:

Kommunene har etter barnehageloven § 8 en plikt til å sørge for at det finnes et tilstrekkelig antall barnehageplasser for barn under opplæringspliktig alder. Dette betyr at kommunen må arbeide aktivt for å nå målet om full barnehagedekning og for å sikre at det samlede barnehagetilbudet i kommunen er godt og i samsvar med behovet. Kommunen er i dag ikke pålagt å ha et bestemt antall barnehageplasser eller en bestemt dekningsgrad, men må selv fastsette det kommunen mener er behovet for plasser. Samordnet opptaksprosess, barnehagemyndighetens innsynsrett i ikke-kommunale barnehager og lokale behovsundersøkelser gir kommunene redskaper for å finne fram til det lokale behovet for barnehageplasser.

Regjeringserklæringen sier at det skal innføres en lovfestet rett til barnehageplass når full barnehagedekning er nådd. Departementet foreslår at rett til barnehageplass knyttes til at barnet har fylt ett år ved oppstart i barnehage, og at retten trer i kraft i 2009.

Departementet har i høringsnotatet vurdert flere forhold ved innføring av rett til barnehageplass, som avgrensning av rett til barnehageplass etter aldersgrupper, tilgjengelige tilbud, type tilbud og ventetid m.m.

Tilgjengelighet:

Departementet har spesielt bedt om høringsinstansenes syn på krav til tilgjengelighet, slik at retten til barnehagetilbud begrenses til kommunegrensene og ikke til mindre områder som bydeler eller nærmiljø:

Kristiansand kommune støtter departementets forslag om å gi rett til et barnehagetilbud innen kommunegrensen, ettersom kommunen allerede anstrenger seg for å ta hensyn til søkers ønsker og behov ved opptak jf. barnehagelovens §12.

Ventetid:

Regjeringens målsetting på sikt er å innføre krav om minimum to opptak i året, for å redusere ventetiden. Departementet foreslår nå ett opptak i året til barnehage når lovfestet rett til barnehage innføres høsten 2009.

Forslaget om rett til plass fra barnet fyller ett år er kun en minimumsforpliktelse for kommunen. Kommunen kan tilby barnehageplass selv om barnet ikke har fylt ett år dersom det er kapasitet. Videre kan kommunen tilby plasser til barn som fyller ett år i løpet av året dersom det er kapasitet. Kommunene kan også velge å ha flere eller løpende opptak.

Kristiansand kommune har hatt full barnehagedekning i 2004 og 2005, samt full dekning ihht. departementets definisjon i 2006 og 2007. Kommunen ønsker å gi tilbud om barnehageplass, uavhengig av tidspunkt for hovedopptak. Kristiansand kommune vil derfor ikke anbefale regjeringens målsetting om to opptak i året, da dette kan innebære at det må legges opp til en betydelig overkapasitet. Det tilrås at det legges opp til ett hovedopptak og supplerende opptak gjennom året, som foreslått av departementet.

Barnehagelovens §12 første ledd - Samordnet opptaksprosess i kommunen:

Når kommunen er pliktsubjekt og dermed skal oppfylle retten til alle som søker når barnet har fylt ett år, kan det stilles spørsmål om bestemmelsen om samordnet opptaksprosess bør strammes inn. Bestemmelsen gir i dag bare en plikt for kommunen og ikke-kommunale barnehageeiere til å samarbeide om opptaket. Dette gir den enkelte kommune og barnehageeier stor frihet til å velge samarbeidsnivå. Departementet mener at det fremdeles bør være opp til kommunen å finne hensiktsmessige løsninger for samarbeid. Imidlertid ber departementet om høringsinstansenes syn på dette.

Kristiansand kommune ber om at det kan stilles krav til private barnehager, som innebærer at private barnehager har plikt til først å tilby barnehageplass til barn bosatt i kommunen fremfor barn fra andre kommuner.

2. Forslag om innlemming av de øremerkede statstilskuddene til barnehager i inntektssystemet til kommunene:

Mål om rammefinansiering av barnehagesektoren, rett til barnehageplass (jf. kapittel 3) og forslag om finansiering av ikke-kommunale barnehager (jf. kapittel 5) må ses i sammenheng. Departementet har i kapittel 3 foreslått å innfri Regjeringens mål om å innføre en rett til barnehageplass når det er full barnehagedekning. Departementet har vurdert at forpliktelsene til kommunene om oppfyllelsen av rett til plass bør følges av et finansielt ansvar for sektoren. Kommunene har forutsetningene for å kjenne det lokale behovet for barnehageplasser og har størst kunnskap om lokale kostnadsforhold. En rammefinansiert barnehagesektor vil, ifølge departementet, legge til rette for at kommunene kan ta i bruk denne kunnskapen.

Departementet legger opp til at innlemming av de øremerkede tilskuddene til barnehager i inntektssystemet til kommunene vil innebære at midlene blir fordelt etter objektive kriterier framfor etter faktisk aktivitetsnivå, i hovedsak regnet etter antall barn i barnehage og oppholdstid som i dag. Midlene vil bli fordelt gjennom en kostnadsnøkkel som består av et sett av kriterier som har til hensikt å fange opp ufrivillige variasjoner i kostnads- og etterspørselsforhold for barnehager. Gjennom utgiftsutjevningen i inntektssystemet skal kommunene i utgangspunktet få kompensasjon for variasjoner i utgiftsbehov for barnehager.

Innlemmingen av barnehagetilskudd vil etter planen bl.a. omtales i kommuneproposisjonen for 2009. Dette arbeidet ses i sammenheng med nytt inntektssystem som planlegges innført fra 2009. Arbeidet med innlemmingen av de øremerkede tilskuddene vil gjennomføres i samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet.

En innlemming av barnehagetilskudd i rammetilskuddet til kommunene får stor betydning for barnehagesektoren. Staten vil ikke lenger ha direkte innflytelse på ressursbruken på barnehager i den enkelte kommune. Staten må derfor styre barnehagesektoren gjennom lov istedenfor gjennom statlige øremerkede midler. Når kommunene får et helhetlig ansvar for barnehagesektoren, må staten også vurdere å føre et mer effektivt og målrettet tilsyn med kommunene. Departementet viser til at det er opprettet en arbeidsgruppe som skal foreta en gjennomgang av de sektorvise hjemlene for statlig tilsyn med kommunesektoren.

Innlemming av barnehagetilskudd i rammetilskuddet til kommunene får konsekvenser for hvordan regelverket for kommunenes finansiering av ikke-kommunale barnehager skal utformes. Rammefinansiering av barnehagesektoren innebærer i prinsippet at kommunene får finansieringsansvaret for barnehagene. Staten kan imidlertid gjennom lov regulere kommunenes finansiering av ikke-kommunale barnehager og i hvilken grad dette skal gjøres.

Kristiansand kommune vil være opptatt av at den planlagte rammefinansieringen av barnehagesektoren vil legge til rette for å realisere full likeverdig behandling av private barnehager, samtidig som nye barnehageplasser i kommunale og private barnehager blir fullfinansiert som forutsatt.

3. Forslag til finansiering av ikke-kommunale barnehager:

Departementet har i forbindelse med overgang til rammefinansiering av barnehagesektoren hatt behov for å vurdere ulike alternativer for hvordan den kommunale finansieringen av ikke-kommunale barnehager skal håndteres.

Regjeringserklæringen inneholder mål som har betydning for finansieringssystemet, herunder at det må sikres en tilstrekkelig og forutsigbar finansiering av de ikke-kommunale barnehagene.

I tillegg er det flere andre forhold som utformingen av finansieringssystemet i større eller mindre grad bør ta hensyn til. Kvaliteten i barnehagene i forhold til innhold og bygg skal opprettholdes. Det er en målsetting at alle barnehager skal ha realistiske driftsvilkår, og at kvaliteten på tilbudet ikke avhenger av hvor i landet man bor. Tilpasninger i tråd med lokale behov og prioriteringer er et mål i barnehagesektoren. Det er videre et ønske om et visst mangfold i sektoren, og det er derfor viktig at statens bestemmelser ikke begrenser mulighetene til å opprette særskilte ønskede barnehagetilbud. Statens systemer bør være enkle å forstå og forvalte for både barnehagene, kommunene og staten. Ikke minst er det mål om å sikre at offentlige midler brukes på en effektiv og målrettet måte, og videre sikre at offentlige midler til barnehager brukes til barnehagedrift. Det er også et mål om økt kommunalt selvstyre. Det er utfordrende å finne en løsning som fullt ut sikrer at alle relevante hensyn blir ivare tatt. Finansieringen av ikke-kommunale barnehager vil måtte bli et resultat av en avveining av de ulike mål og hensyn.

I det følgende drøftes to forhold tilknyttet finansieringen av ikke-kommunale barnehager. Det ene er hvorvidt det skal lovfestes en finansieringsplikt for kommunene overfor de ikke-kommunale barnehagene og om en slik finansieringsplikt skal gi en korrespondere rett til finansiering for alle godkjente barnehager. Departementet mener at de eksisterende barnehagene skal ha en rett til finansiering, men at kommunene i forbindelse med overgang til rammefinansiering bør få en mulighet til å selv vurdere om nye barnehager i kommunen skal finansieres. Det andre forholdet er etter hvilke regler de ikke-kommunale barnehagene skal motta finansiering etter.

Den frie etableringsretten for barnehager videreføres. Departementet mener at det må vurderes om nye godkjente ikke-kommunale barnehager fremdeles automatisk skal ha krav på kommunalt tilskudd. Når kommunen får det helhetlige ansvaret for barnehagesektoren i sin kommune, bør den gis et verktøy for å tilpasse sektoren i tråd med brukernes ønsker og behov. Departementet mener det kan være hensiktsmessig at kommunene gis kompetanse til å vurdere om nye ikke-kommunale barnehager skal få kommunalt tilskudd. Departementet foreslår at kommunen gis en skjønnsmessig adgang til å vurdere om ikke-kommunale barnehager som søker om godkjenning etter 2009, skal motta kommunalt tilskudd. Dette innebærer at ikke-kommunale barnehager som etableres etter 2009, ikke vil ha en lovfestet rett til kommunalt tilskudd.

Departementet har redegjort for 4 ulike lokale finansieringsformer-/alternativer av ikke-kommunale barnehager:

- a) Kommunen kan skjønnsmessig vurdere om barnehager godkjent etter 2009 skal finansieres. Kommunen fastsetter regler innenfor bestemte formkrav.
- b) Samme finansieringsform som i pkt. a, men med statlig regulering av finansieringsplikten.
- c) Kommunens finansieringsplikt fastsettes av prosentsatser med grunnlag i kostnadssituasjonen i kommunale og ikke-kommunale barnehager.
- d) Full økonomisk likeverdig behandling. Departementet vil i denne forbindelse igangsette et arbeid for å kartlegge kostnadsforskjellene mellom kommunale og ikke-kommunale barnehager.

Kristiansand kommune anser de 4 alternative finansieringsformene for ikke-kommunale barnehager som interessante å vurdere videre. Klarere styringsmulighet av nye ikke-kommunale barnehager etter 2009 kan være naturlig og nødvendig for kommunene i fremtiden, for å unngå unødvendig overetablering og omstrukturering i kommunene.

Prosentfinansiering basert på 85%-regelen og regnskapsundersøkelser/kostnadsdekning (min. 85% til maks 100%) kan videreføres, men vil ikke helt følge opp regjeringens egen målsetting om likeverdige lønns- og arbeidsforhold i kommunale og ikke-kommunale barnehager.

Kristiansand kommune mangler ca. 29 mill.kr. for å innføre full likeverdig behandling av ikke-kommunale barnehager pr. 2007. Ulik finansieringspraksis mellom kommuner samt forventninger om full likeverdig behandling av ikke-kommunale barnehager tilsier behov for grundige kostnadsanalyser mellom kommunale- og ikke-kommunale barnehager, slik departementet foreslår å igangsette.

4. Forslag om innhenting av nødvendige data i barnehagesektoren:

I St. meld. nr. 16 (2006-2007) "...og ingen sto igjen" kapittel 6.7 peker Kunnskapsdepartementet på at det i dag er mangelfull kunnskap om forhold i utdanningssystemet som har betydning for sosial utjevning. For å kunne styrke utdanningssystemets rolle som verktøy for sosial utjevning, må kunnskapsgrunnlaget utvides. Det er ifølge meldingen et stort, udekket behov for statistikk, forskning og analyse av utviklingstrender og langsiktige effekter. Det er også behov for bedre data for å følge med på utviklingen i barnehagedekningen for grupper som antas å ha særlig behov for å delta i barnehage. For å gjennomføre langsiktige studier og for å følge forskjellige grupper gjennom utdanningsløpet er det nødvendig å samle inn og systematisere informasjon på individnivå.

Hvorvidt det foreligger hjemmel til behandling av personopplysninger med hjemmel personopplysningsloven § 8 bokstav c eller f, beror på skjønn. Etter departementets vurdering vil dette være et for uklart grunnlag for å opprette en sentral database. Innhenting og behandling av opplysninger om deltakelse i barnehager på individnivå bør, etter departementets vurdering, derfor ha en særskilt hjemmel i barnehageloven.

Kristiansand kommune ser at det kan være behov for økt kunnskap om betydningen for småbarnsperioden og tilhørende forskningsmessige behov, som da vil kreve innhenting av individdata. Kommunen oppfatter at innhenting/registreringen av individdata vil få økonomiske og administrative konsekvenser for kommunene, og at dette utredes nærmere først.